

Председавајући ОЕБС-у, први потпредседник Владе Србије и министар спољних послова Ивица Дачић говорио је на данашњој међународној конференцији „Европска безбедносна политика на раскршћу“ која се одржава у Београду.

Шеф српске дипломатије нагласио да се Србија од избијања кризе у Украјини и око ње, веома активно бави новоствореном ситуацијом, паралелно на два колосека. С једне стране, наши напори су усмерени на обустављање сукоба и отварање политичког процеса за решавање кризе. С друге стране, фокусирани су на отварање дебате о последицама кризе на европску безбедносну структуру и начинима да се очигледно негативне и потенцијално врло дугорочне последице отклањају, односно почну да превазилазе.

„ОЕБС је једина међународна организација која се на терену свеобухватно бави кризом у Украјини и око ње. ОЕБС је и организација која је у средишту европске безбедносне архитектуре, која је угрожена, и у којој се води дебата како да се на овој прекретници усмеримо на прави пут, а то је опоравак безбедносне структуре евро-атлантског и евро-азијског простора“, изјавио је министар Дачић.

Министар спољних послова Ивица Дачић оценио је да је безбедносна политичка архитектура Европе пала на испиту предвиђања будућности и нагласио да треба да одлучимо хоћемо ли Европу зидова и ограда или заједничког поверења и решавања проблема.

Он је у обраћању на овој међународној конференцији истакао да не мисли на механизме раног упозоравања ОЕБС-а, већ рашчисти контекст јер имамо разне кризе у свету које нас изненађују, а имамо на десетине и стотине хиљада разних експерата из свих области који раде у државним и међународним институцијама, који анализирају међународну ситуацију.

Председавајући ОЕБС-у рекао је да је Министарски савет те организације 2013. одржан у Кијеву и да тада није адекватно разговарано о кризи, која је у тој земљи избила свега два месеца касније.

„Месецима уназад упозоравамо да се у Македонији направи заједнички приступ са

другим међународним организацијама, али оне нису имале времена да се баве том темом. Сада се бавимо последицама. Бојим се да је потребно много више политичке мудрости и промишљања да бисмо могли да вратимо ОЕБС-у карактер какав је имао од почетка, да буде веза између истока и запада, најбољи механизам и платформа за спречавање сукоба и отклањање негативних последица сукоба. То је суштина шта треба радити у наредном периоду", рекао је Дачић изразивши уверење да Србија добро обавља свој посао с тим у вези.

Упозоривши да је европска безбедносна политика на раскршћу, у смислу "хоћемо ли ићи путем међусобног учвршћивања и повратка изградње поверења и сарадње, или ћемо правити зидове и ограде", шеф српске дипломатије рекао је да се не ради о питању за Србију или Мађарску, већ за Европу, јер "добивамо нову ограду 2015. само неко време након прославе годишњице пада Берлинског зида".

"Хоћемо ли Европу зидова и ограда или заједничког поверења и решавања проблема. Ограда је апсолутно негативна порука која се сигурно одражава и на ОЕБС", уверен је он. Дачић је казао да када дође до тектонских поремећаја имате камење испред себе и разлика између политичара и државника хоћете ли то камење користити да гађате неког или да градите мостове.

"Ми се трудимо да правимо мостове, а не да камен употребимо за изградњу зидова и ограда, и понижавања и омаловажавања наших колега и партнера у региону и Европи", казао је он.

Шеф српске дипломатије је указао да је ОЕБС организација која је политички везана за Србију, јер је она учествовала у њеном оснивању као део бивше Југославије, подсетивши да су теме и тезе које је Тито имао у свом говору пре 40 година веома сличне данашњим. "У политичком смислу, осим што нема блоковске поделе света, имамо атмосферу хладног рата, терминологије и реторике, па и подела на основу те линије", истакао је Дачић.

Председавање ОЕБС-у је стога испит за Србију у смислу да ли је озбиљна држава која може да председава организацији, уместо да буде тема као пре две деценије. Јер ОЕБС је тренутно једина међународна организација која се на терену свеобухватно бави кризом у Украјини и око ње, уз све тешкоће у доношењу одлука консензусом.

"Успели смо да направимо неколико важних помака. Први пут после доста времена донет је буџет ОЕБС-а на време. Претходни буџет је донет председавања је донет са скоро полугодишњим закашњењем, тек у мају месецу. Успели смо да усагласимо текст одлуку о продужетку мандата мисије у Украјини са шест на дванаест месеци и обезбедимо да се број посматрача повећа са 500 на 1.000 ако то буде потребно. Продужен је мандат мисије на граници Русије и Украјине до краја септембра ове године. Можда најтежи задатак је Трилатерална контакт група о Украјини, којом ће председавати мој нови специјални изасланик Мартин Сајдик", објаснио је Дачић.

„Сматрам да су рад Трилатералне контакт групе и Радних група унутар ње од суштинског значаја за наставак политичког процеса", истакао је Дачић.

Трилатерална контакт група састоји се и од четири радне групе које се баве безбедносним питањима, хуманитарним питањима, економским питањима и политичким питањима, који је, како је констатовао, можда најважнији део, јер подразумева децентрализацију, изборни систем, промену устава одржавање избора на истоку.

Криза у Украјини и око ње, нажалост, није једини конфликт који постоји. "Остали имају статус замрзнутих конфликта. Велико је питање колико је који замрзнут и у којој фази замрзавања. Имате конфликте који су наводно замрзнути, као што је Нагорно- Карабах где је почетком године било мртвих због чега се не може говорити о замрзнутом конфликту ако има сукоба и жртава", казао је он додајући да намерава да обиђе све мисије ОЕБС на терену.

Министар Дачић је подсетио да је успостављен Панел истакнутих личности, који треба да формулише предлоге за будући рад ове организације, а чији извештај се очекује до министарског састанка 3. и 4. децембра у Београду, што ће, како је оценио, бити највећи политички скуп у Београду од Самита несврстаних, те и прилика за разговор о будућности Организације.

„У постојећем контексту, ОЕБС је једина регионална платформа која доводи све кључне актере за сто, ОЕБС одржава линије комуникације отвореним и изналази могућности за заједничку акцију.

Да бисмо европску безбедносну архитектуру учинили отпорнијом, потребно је да садашњу културу конфронтације заменимо културом сарадње и заједничког деловања. Тај задатак ће уједно бити изазован и дугорочан, али, по свему судећи, једини могућ.

Не смемо заборавити да делимо одговорност за мир и безбедност у Европи. Потребно је да се осврнемо на корене Хелсиншког процеса и вредности на којима је био заснован и да учимо од посвећености лидера из доба Хладног рата да заједно раде.

Обнављање поверења међу државама учесницама ОЕБС-а, уз поштовање основних заједничких принципа и обавеза треба да буду суштински елементи наших заједничких настојања. Упркос свему што се дешава, Хелсиншки принципи су и даље ваљани и нема потребе за њиховим преиспитивањем. Уместо тога, треба да заједно радимо како бисмо их потврдили и ојачали у доброј вери и отежали њихово кршење.

Имајући то у виду, за следећи месец сам сазвао неформални и инклузивни састанак на високом нивоу у Хелсинкију, како би се размотриле шире импликације садашње кризе по европску безбедност, а посебно ОЕБС. На састанку ће се обележити и 40 година јубилеја Хелсиншког завршног акта. Моје колеге из Тројке, министри Швајцарске и Немачке, такође ће бити тамо. Тежићемо изналажењу заједничке основе за напредовање дијалога о безбедности и сарадњи", изјавио је шеф српске дипломатије.